

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

40. An pœnitens bona fide confitens casum reservatum, nesciens esse talem absolvatur valide? Et quid, si dubitet, an sit reservatus, & post absolutionem novit esse talem: v. g. si propter dubium ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

articulo mortis, &c. & Concilium mouetur, vt in postilla eiuſdem Concilij, ex c. Felices, de Pœnis in 6. & ex cap. Pastoralis, §. Præterea, de Officio Iud. ordin. & ex Clem. cipientes. §. Sanè de Pœnis. In quibus textibus nulla fit mentio de tali obligatione: Cùm ergo Concilium dicat, quod in articulo mortis nulla fit referuatio, fundatur in his textibus, in quibus non est talis obligatio se præſentandi; dicendum erit, quod illi Canones, quoad hanc partem iam cessarunt. Vel dic, & melius; quod dum Concilium Tridentinus refert ius antiquum, de obligatione Pœnitentis se præſentandi, signum est, quod correctio ius antiquum, quoad hanc partem. Cæteras rationes videbis penes dictum Ianuarium. Sed, vt verum fatear, Doctores committer contra Ianuarium sentiunt; vt ego alibi probaui: non puto tamen eius sententiam improbabilem esse, licet ego contraria adhaream.

RESOL. XL.

An pœnitens bona fide confitens casum referuatum, nesciens esse talem, absoluitur valide? Et quid, si dubitet; an sit referuatum, & post absolutionem nouit esse talem; v. g. si propter dubium Sacerdos inferior absoluit ab hæresi, vel alio peccato referuato, & postea pœnitens, re melius examinata, deponat dubium, & recordetur certò peccati commissi, quod erat referuatum, an censetur legitime absoluitus, vel an debeat recurrere ad Superiorem pro absolutione? Et proponitur similis casus de illo, qui dubius de voto castitatis emissio petiit dispensationem ab Episcopo, qui ratione dubij dispensauit, eo quod votum castitatis dubium non est referuatum? Ex part. 6. tract. 6. & Miscell. 1. Resol. 40.

1. C. Vriosa sunt dubia, & ad primum sic respondet Ioannes Præpositus in 3. part. q. 9. de referuatis, cas. dub. 7. num. 38. Si pœnitens bona fide confitetur nesciens suum casum esse referuatum, vel Sacerdotem non posse ab eo absolueri, absolutio videtur valida, Ecclesia tacitè hic & nunc dante iurisdictionem in bonum animarum. Primò, quia alioquin innumeri merito remaneret anxij de suis confessionibus. Secundò ita sciunt casus referuatos, nec fit pœnitentium eos scire, vel Sacerdotum potestatem, vnde siue Sacerdos absoluit peccat, siue non, pœnitens bona fide procedens videtur valide absoluit, remanente onere se sistendi Superiori.

2. Dices, qui bona fide confitetur mortalia non habenti circa illa iurisdictionem, non absoluitur; ergo nec prior. Respondeo primò Suarez sentire pœnitentem in casu antecedenti, non videtur improbabile. Respondeo tamen secundò negando consequentiam, quia eo quòd in casu antecedenti Ecclesia non det iurisdictionem, non sequitur notabile animarum periculum, cùm ille casus sit omnino raris, scilicet, vel quòd non habens potestatem absoluit ad mortales se exponat ad confessiones excipiendas, vel non expositus requiratur audire. Si verò in priori casu Ecclesia non daret hic & nunc iurisdictionem, frequenter sequi posset animarum periculum, & quodammodo per se rem moraliter considerando, cùm Sacerdotes expositi frequenter hac in re possint errare. Hoc vsque Præpositus.

3. Ad secundum dubium sic respondet Pater Lugo de Sacrament. Pœnitent. disputat. 20. sect. 2. num. 20. Petes si propter dubium Sacerdos inferior absoluit ab hæresi, verbi gratia, vel alio peccato referuato: & postea pœnitens re melius, examina-

tata deponat dubium, & recordetur certò peccati commissi, quod erat referuatum, an censetur iam legitime absoluitus; an verò debeat recurrere ad Superiorem pro absolutione? Videtur dicendum ablatam iam esse referuationem, si iuxta id quod diximus, probabile esset quòd qui confessus est peccatum dubium, licet postea recordetur fuisse certum, non teneatur illud iterum vt certum confiteri; quia iam fuit ab illo directè absoluitus sub conditione si fuerat commissum: similiter enim in casu præfenti remanet directè absoluitus: quia ille qui in dubio absoluit ab hæresi peccato, ad hoc maximè absoluit, vt si verè fuit peccatum, remittatur: ergo si postea constet fuisse verè peccatum, constat etiam fuisse absoluitum directè, ergo non remanet obligatio illud iterum Superiori confitendi. Aliunde tamen obſtare posset, quòd licet id in peccatis non habentibus censuram posset dici, non videtur tamen habere locum in iis, quæ referuantur ratione censura referuata; qualis est hæresis: nam si reuera commissum fuit tale peccatum, quamuis pœnitens sit postea dubius, incurrit tamen re ipsa excommunicationem referuatam: non est enim alia excommunicatio pro tali peccato; vel si sit alia, loqui possumus de peccato non habente nisi vnicam excommunicationem referuatam, ab hac autem referuata excommunicatione non potuit absolueri inferior: ergo semper remanet obligatio recurrendi ad Superiorem pro absolutione huiusmodi excommunicationis referuatae, quando constat postea certò fuisse incursum. Adhuc tamen existimo absolutè satis probabile non esse recurrendum ad Superiorem postea pro absolutione peccati, aut excommunicationis. Ad quod est optima doctrina Sanchez in summa, tom. 1. lib. 4. capit. 44. num. 10. vbi proponit casum similem de illo, qui dubius de voto castitatis emissio, petiit dispensationem ab Episcopo, vel ab alio potente dispensare in votis non referuatis, qui ratione dubij dispensauit, eo quòd votum castitatis dubium non sit referuatum; etiam eo casu, quo propter præſumptionem obliget votum: postea verò comperta veritate & certitudine voti, quarit Sanchez an debeat recurrere ad Papam pro eius dispensatione, & respondet negatiuè; quia recta Ecclesie gubernatio hoc exigit: & quia cum ratione dubij tunc votum non esset referuatum, potuit tunc in illo inferior dispensare, qui legitime vsus est potestate quam habebat dispensandi in votis dubijs. Quod quidem mihi verissimum videtur, quia alioquin dispensatio fuisset vana: non enim dispensatur sub conditione, si non fuit votum, sed potius sub conditione, si fuit verè votum: nam si non fuit votum, non est dispensabile: ergo si Episcopus potest tunc dispensare, potest tollere obligationem calu quo fuerit.

4. Ex hoc exemplo arguere possumus ad casum nostrum, quia sicut votum in dubio non est referuatum, sic nec peccatum, vel excommunicatio illa, quia in dubio non censetur peccatum referuatum: ergo sicut in dubio voti Episcopus v. g. dispensat, & dispensatio manet valida, licet postea constet de voti certitudine; sic absoluit ab hæresi dubia valide absoluit, & absolutio valebit, licet postea constet de certitudine censura incurſa: non enim fuit data sub conditione de futuro, scilicet si postea non constaret de veritate, quia non est in vsu Ecclesie talis modus absoluiti ab excommunicatione. ergo si in dubio tollitur referuatio, & datur potestas absoluiti ad censuram, absolutio valida est: quicquid postea consequatur: si autem semel valida fuit, non potest postea excommunicatio redire sine noua culpa, non enim data fuit absolutio ad reincidentiam, nec dari potuit, nisi in casibus expressis in iure, qualis non est

Sup. hoc in Ref. seq. & in Ref. præterita in §. Nota, cursum in verſ. Nota secundo, & eodem Lugo hic citato in tom. 5. tract. 8. Resol. 3. §. Sed ponamus, & quāuis non pro referuatis, lege tamen supra in tract. 3. laram doctrinam Ref. 137. & aliarum eius primæ not.

Sup. hoc in 0. 4. tr. 1. ex doctrina Resol. 78. & aliarum eius prima, & secunda a no. & si placeat lege etiam Ref. tertiaz annot.

iste ergo manet penitens absolutus ab excommunicatione. Porro validam fuisse ab initio abolutionem durante dubio negari non potest, quia alioquin ille sic absolutus non esset capax suffragiorum, aut beneficiorum; imò nec licite Sacramentorum, nisi per accidens propter ignorantiam, quæ omnia absurda sunt. Denique si semel ablata est censura, eo ipso cessavit reservatio peccati, quod reservatum erat ratione censura; nec potest redire reservatio non redeunte ipsa censura.

5. Hinc constat responsio ad rationem dubitandi supra positam: dicimus enim Sacerdotem inferiorem absolvere quidem ab excommunicatione, quam Hæreticus v. g. incurerat, & quæ reservata erat secundum se; sed cessavit reservatio propter dubium adueniens, in quo dubio suspenditur reservatio; ita tamen, ut si durante illo dubio non absoluator penitens, postea cessante dubio redeat reservatio, & iam non possit absolui ab inferiore. Nam reservatio non est sicut excommunicatio, quæ non redit sine nova culpa, sed est ablatio potestatis, quæ potestas dari potest pro aliquo tempore vel circumstantia, & auferri potest, ut fit tempore Iubilæi, quo cessat reservatio, & transacto illo tempore redit pro iis, qui noluerunt lucrari Iubilæum. Sic enim auferitur quamdiu durat dubium, atque idè tunc censura & peccatum possunt auferri ab inferiore, cessante autem dubio redit reservatio, si non fuit data absolutio tempore præcedenti. Et hæc omnia docet Lugo *loc. cit.* quæ secundum ipsius mentem dicta esse volo.

RESOL. XLI.

An quando quis confessus est peccatum dubium, si postea certo comperit esse reservatum, teneatur illud confiteri cum Confessario habente potestatem circa reservata?

Et supponitur in reservatione non includi peccata dubia.

Et an saltem teneatur confiteri supra dictum tale peccatum tanquam certum apud quemcumque ordinarium Confessarium? Ex part. 8. tr. 7. & Misc. Ref. 7. 2.

Sup. hoc quod hic supponitur in Ref. seq. & in aliis eius primæ not. Sup. hoc lege doctrinam §. 1. annot. seq.

Contrarium lege ex Lugo in Ref. præterita §. Ad secundum, & in aliis not. primæ præcitat. §.

§. 1. **S**uppono in reservatione non includi peccata dubia, ut, me citato, rectè observat Aversa *de sacram. Penit. quest. 17. sect. 2.* Imò ego puto, quòd si post factam confessionem, & acceptam abolutionem de tali peccato dubio certior fiat penitens de suo peccato, non teneri de eo amplius confiteri apud superiorem, vel alium ministrum habentem facultatem super casus reservatos; non quia non teneatur iterum confiteri tale peccatum tanquam certum, nam teneatur illud confiteri, sed quia poterit apud quemcumque ordinarium Confessarium de illo confiteri, & absolui. Et ita hanc sententiam tenet Aversa *vbi supra*, & ante illum Cardinalis Lugo *de sacram. Penit. dispnt. 20. sect. 2. num. 20.*

RESOL. XLII.

An dubitans, utrum casus sit reservatus, possit illum Confessarius absolvere?

Et an possit reservari peccatum in dubio, an sit mortiferum in materia aliqua determinata? Ex part. 4. tr. 3. Ref. 4.

Sup. hoc supra in Resol. 39. §. Nota etiam cursum in principio,

§. 1. **N**egatiuè respondet Armilla; Freitas, & Corduba, quos citat Sanchez *vbi infra*, quia hæc pars tutior est, & est solius habentis potestatem absolventi à reservatis, iudicare an casus reservatus sit.

2. At ego contrariam sententiam teneo cum S2 & in *verb. casus reservari, num. 5.* Ochagavia *de sacram. Penit. tract. 2. q. 1. 3. num. 8.* Hurtado *de sacram. tom. 1. diffic. 1. 1. de penit. dub. 6.* Homobono *in consult. cas. conscient. vol. 2. part. 5. respons. 87.* Filiucio *tom. 2. tract. 2. 1. cap. 4. n. 172.* & Suarez *de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 5. num. 15.* & alii quos citat, & sequitur nouissimè Laurentius Portel *in dubijs regularium, verb. casus reservari num. 7.* vbi sic ait: Si fit in dubio quòd casus sit reservatus, præsumitur non reservatus, & potest absolui tanquam non reservatus. Ita ille; & ratio est, quia reservatio est odiosa, per consequens strictè interpretanda.

3. Verùm hanc sententiam Sanchez *in summ. tom. 1. lib. 1. cap. 10. num. 74.* limitat, nisi esset præsumptio fori externi pro illius delicti admitti veritate, quia stante hac præsumptione, est pro certitudine delicti possessio, & illi præsumptio est in vtroque foro standum, quia contraria veritas non constat, v. g. hæresis externa reservatur, quando etiam mente ita sentitur, dubius autem eam profertens est, an ita mente sentierit, vel an mente ita sentienti protulerit exterius animo eius asserendæ, & sic fit verè externa, ac proinde reservata, an solius ioci animo censetur in hoc dubio reservata, quia cum verba sint naturaliter signa intentionis, & nullus præsumat dicere quod in corde non habet, nec aliter quam in eo habet, præsumptio est ac possessio in hoc dubio ut hæresis illa processerit exterius ex vero consensu interiori in illam. Sic Sanchez.

4. Non reticeam tamen nouissimè aduersus illum insurgere Thomam Merollam *in disp. Theol. tom. 2. disp. 3. cap. 1. dub. 2. coroll. 2. 3. num. 370.* vbi impugnat supradictam Sanchez limitationem; existimat enim casum non censeri reservatum, nisi certò constet de reservatione, nec satis esse quòd præsumatur reservatus, quia cum reservatio sit odiosa, & idè strictè interpretanda quando Prælati reservat sibi, v. g. hæresim, debet intelligi de peccato hæresis certo, & non tantum præsumpto; & confirmatur hoc à simili, nam quamvis quando quis est certus, se emisisse votum castitatis, sed dubitat an habuerit animum se obligandi, teneatur castitatem seruare, quia possessio, ac præsumptio stat pro illo voto castitatis; nihilominus tale votum non censetur Pontifici reservatum, ut concedit ipse Sanchez *lib. 4. cap. 40. n. 26.* & cap. 44. num. 3. Et hoc non alia ratione nisi quia, cum reservatio sit odiosa, restringenda est ad casus certos; ergo eadem ratione dicendum est in casu nostro: hæc omnia Merolla *loc. cit.* sed sententiam Sanchez nouissimè tenet Alphonsus de Leone *de potest. confess. part. 1. recollect. 15. n. 25.* verùm utramque sententiam ego puto probabilem esse.

5. Notandum est etiam hic obiter, posse reservari peccatum in dubio, an sit mortiferum in materia aliqua determinata, quod fuse probat nouissimè Turrianus *in selectis dispnt. part. 1. disp. 38. dub. unico.*

RESOL. XLIII.

An casus dubius, si comineatur in Bulla Cæne, possit absolui à quocumque Sacerdote ab Ordinario approbato?

Ex quo deducitur, quod casus dubius non censetur reservatus? Ex part. 10. tract. 14. & Misc. 4. Ref. 10. aliàs 8.

§. 1. **P**robabiliter affirmatiuè respondet Pater Pelizzarius *in Mon. Regul. tom. 1. tractatu 6. ca. 1. sect. 2. sect. 1. n. 16.* vbi sic asserit: Quares, an penæ late in Decreto Clementis contra absolventes à casibus